

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

jm@jm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 19. januar 2016
SAGSNR.: 2016 - 12
ID NR.: 383355

Høring - over udkast til lovforslag om knive og blankvåben mv.

Ved e-mail af 22. december 2015 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte lovudkast.

Advokatrådet kan i den anledning oplyse følgende:

Med forslaget bringes enhåndsbetjente foldeknive ud af gruppen af særligt farligt knive og vil fremover blive behandlet efter hovedreglen. Eftersom netop denne kategori af knive har givet anledning til tvivlssituationer i hverdagslivet, kan Advokatrådet tilslutte sig, at reguleringen er gennemskuelig og klar for såvel borgerne som myndighederne, så retsanvendelsen bliver forudsigelig og ensartet.

Forslaget medfører endvidere, at det i alle tilfælde skal være et krav for at besidde en kniv på offentligt tilgængeligt sted, at der er et anerkendelsesværdigt formål hermed. Besiddelse på offentligt område af eksempelvis en almindelig mindre lommekniv, som efter nugældende våbenlovs § 4, stk. 1, 2. pkt., ikke er omfattet af noget forbud, vil fremover være strafbar, medmindre der foreligger et anerkendelsesværdigt formål.

I pkt. 4.3 er det anført, at det ikke med forslaget er hensigten at forbyde anvendelsen af almindelige små foldeknive - f.eks. lommeknive, multiværktøjer eller proptrækkere - til dagligdags og fredelige praktiske gøremål. Samme steds er anført, at det vil være muligt, at medbringe lommekniv til *konkrete* formål. I bemærkningerne til forslagens § 1 er det anført, at det som udgangspunkt vil være en overtrædelse, hvis en kniv, der opbevares på en lettilgængelig måde, f.eks. i en lomme, medbringes på en restaurant. Det er endvidere anført, at der i forhold til knive, der indgår i et værktøj, som f.eks. en lille lommekniv, et multiværktøj eller en proptrækker, i mange tilfælde vil være tale om et *konkret* anerkendelsesværdigt formål med at medbringe en sådan kniv på offentligt sted.

Efter de gengivne forarbejder til lov nr. 861 af 23. december 1987 ligger der i begrebet "anerkendelsesværdigt formål", at der skal foreligge en særlig acceptabel

grund. I samme forarbejder er det omtalt, om en kniv besiddes med et forud fastlagt bestemt formål.

Betoningen af at det anerkendelsesværdige formål skal være ”konkret”, vil efter Advokatrådets opfattelse kunne føre til fortolkningstvivil. Spørgsmålet er, om det konkrete formål, der gør en besiddelse anerkendelsesværdig, skal have aktualitet. Med andre ord: skal der være en tidsmæssig sammenhæng mellem besiddelsen og den aktivitet, der nødvendiggør besiddelsen?

Problemet er bedst illustreret med konkrete eksempler:

En svampejæger, der går på skovtur kan lovligt medbringe en lommekniv til brug herfor. Den svampejæger, der til og fra arbejde cykler gennem en skov og på vejen har planlagt at gøre ophold i skoven, kan (formentlig) medbringe kniv til og fra arbejdet. Den svampejæger, der af og til - hvis tiden og vejret tillader det - gør ophold i skoven ønsker generelt at være i besiddelse af lommekniv i sin lomme eller i sit nøglebundt. Er en sådan mere generel besiddelse anerkendelsesværdig, når formålet (svampetur) for så vidt er bestemt, men ikke forud fastlagt? Eller vil den pågældende borger skulle ændre adfærd og planlægge sine svampeture eller undlade dem for at sikre sig ikke at ifalde strafansvar for en besiddelse, som den pågældende måske har praktiseret i en lang årrække?

Som et andet eksempel kan nævnes sommerhusejeren, der til og fra sommerhus medbringer sin værktøjskasse med et multiværktøj. Hvis redskabet skal bruges på det aktuelle sommerhusbesøg er det lovligt. Men hvad gælder i det tilfælde, hvor borgeren blot som fast praksis medbringer sit værktøj til sommerhusture for det tilfælde, at der skal foretages reparationer? Eller altid medbringer sit værktøj, for det tilfælde, at han spontant beslutter sig for at køre til sit sommerhus?

Der vil næppe være tvivl om, at en lang række borgere som led i deres almindelige liv, og ikke nødvendigvis kun i forbindelse med erhvervsudøvelse, besidder lommekniv eller multiværktøj på daglig basis, og med et formål, der på generelt plan må anses for anerkendelsesværdigt. Lovforslaget vil derfor muligvis gribe ind i en stor gruppe menneskers daglige liv.

Advokatrådet skal derfor anbefale, at det tydeliggøres, om tidsmæssig eller aktualitetsmæssig sammenhæng mellem besiddelsen og den aktivitet, der nødvendiggør besiddelsen indgår i vurderingen af formålets anerkendelsesværdighed, og at det i øvrigt overvejes at iværksætte en bred oplysningskampagne, såfremt almindelig adfærd i en række typesituationer, der i dag er lovlig, kriminaliseres.

I forslagets § 2, stk. 2, kan dolke og knive, hvis klinge overstiger 12 cm, ”anvendes” uden tilladelse til nærmere angivne formål. I den nugældende regulering kan disse knive ”erhverves, besiddes og bæres” til de nævnte formål, jf. våbenbekendtgørelsens § 16, stk. 2, 2. pkt. Advokatrådet læser bemærkningerne til forslagets § 2 således, at der ikke er tilsigtet en realitetsændring ved at alene

”anvendelse” er tilladt, da erhvervelse og besiddelse m.v. som udgangspunkt udgør et ”anerkendelsesværdigt formål”. Dette bør efter Advokatrådets opfattelse fremgå af lovteksten.

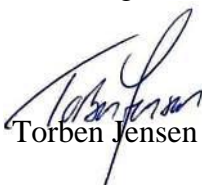
Strafniveauet påtænkes i visse situationer skærpet. Advokatrådet udtaler sig principielt ikke om strafferammer eller om straf.

I lovforslagets bemærkninger er anført, at det foreslås at straffen i tilfælde hvor en person der tidligere er idømt fængselsstraf for vold og bærer kniv under skærpene omstændigheder, hæves fra de nuværende 7 dages fængsel til 40 dages fængsel i førstegangstilfælde. Selvom dette ikke står i lovens straffebestemmelse, så bemærker Advokatrådet, at denne form for forsøg på meget konkret strafudmåling i lovbemærkningerne er et skred i forhold til magtens tredeling. Det er essentielt, at lovgiver respekterer, at det tilkommer domstolene, efter inddragelse af sagens konkrete omstændigheder, at forestå straffastsættelsen i den konkrete sag.

I bemærkningerne til § 1 anføres, hvad der typisk vil fremstå utroværdigt i domstolenes bevisvurdering. Advokatrådet finder anledning til at bemærke, at bevisbedømmelsen sker ved uafhængige domstole og som fundamentalt princip i dansk retspleje er fri. Det er derfor principielt betænkeligt, når bevisvurderingen søges styret ved, at lovgiver på forhånd tilkendegiver, hvad der må anses for troværdigt eller utroværdigt

Advokatrådet har ikke i øvrigt bemærkninger, idet det forudsættes, at § 9, som for tiden ikke er formuleret, men som regulerer konsekvensændringer i våbenloven, sendes i høring.

Med venlig hilsen

Torben Jensen